

t.a.v. De Minister van Asiel en Migratie

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Beslisnota bij Kamerbrief Besluit en Vertrekmoratorium
Libanon

Datum
17 oktober 2024

Onze referentie
5850601

Bijlage(n)
0

1. Aanleiding

In de afgelopen weken heeft het conflict tussen Israël en o.a. Hezbollah steeds vastere vorm gekregen in Libanon als gevolg van een toename van aanvallen door Israël. Deze ontwikkeling roept de vraag op hoe er omgegaan dient te worden met asielzoekers uit Libanon. Deze nota is daarom bedoeld ter besluitvorming over het afkondigen van een besluit- en vertrekmoratorium voor asielzoekers en vreemdelingen uit Libanon.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd een besluit- en vertrekmoratorium in te stellen voor asielzoekers en vreemdelingen uit Libanon voor de duur van zes maanden.

U wordt voorts geadviseerd om akkoord te gaan met het concept besluit- en vertrekmoratorium dat als bijlage aan deze nota is toegevoegd.

3. Kernpunten

- Hezbollah is vanuit Libanon al betrokken bij de recente escalatie in het conflict tussen Israël en Hamas sinds de aanval van Hamas op Israël op 7 oktober 2023.
- Sinds 17 september jl. is het conflict tussen Israël en Hezbollah in Libanon scherp geëscaleerd.
- Hoewel de aanvallen vanuit Israël zich na 7 oktober 2023 beperkten tot bepaalde delen van Libanon, heeft het conflict zich nu ook verspreid naar gebieden die eerder niet geraakt werden door het conflict.
- Het is momenteel onduidelijk op welke manier dit conflict zich verder zal ontwikkelen en er lijkt op de korte termijn geen sprake te zijn van de-escalatie.
- Vanwege de fluïde situatie is het niet mogelijk om bestendig beleid te formuleren en is het daarom niet mogelijk om zorgvuldig en weloverwogen beslissingen te nemen op aanvragen van asielzoekers.
- Het ministerie van Buitenlandse Zaken zal verzocht worden om een ambtsbericht omtrent de situatie in Libanon op te stellen aan de hand waarvan bezien zal worden welke beleidsmatige stappen mogelijk zijn.

4. Toelichting

Team Onderzoek en Expertise Land en Taal (TOELT) van de IND heeft op verzoek van het departement een compilatie van bronnen gemaakt om een beter beeld te krijgen op de huidige (veiligheids)situatie in Libanon. Deze compilatie is afgerond op 17 oktober jl. dus bronnen van na die datum zijn niet verwerkt. De compilatie pretendeert geen volledige schets te geven maar biedt door het gebruik van verschillende openbare bronnen een algemene schets van de (veiligheids)situatie tot en met 17 oktober jl. Dit overzicht is als achtergrondinformatie bijgevoegd. Hieronder is direct naar de relevante bronnen verwezen.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
17 oktober 2024

Onze referentie
5850601

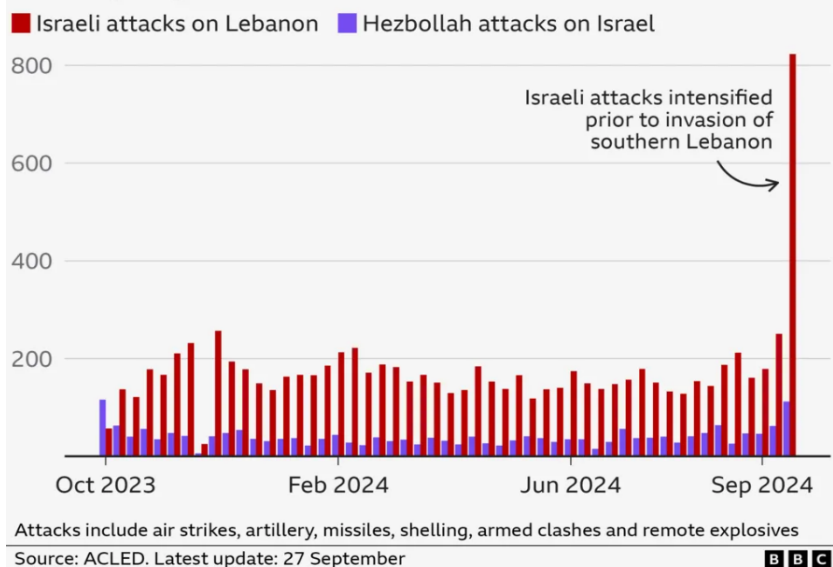
4.1. Politiek context

Het conflict tussen Israël en Hezbollah heeft op zichzelf maar zeker ook in verband met het verwante conflict tussen Israël en Hamas de nadrukkelijke aandacht van zowel de Tweede Kamer als de media.

4.2. Achtergrond¹

In de nasleep van de aanval van Hamas op Israël op 7 oktober 2023 vuurde Hezbollah raketten af op Israël als steunbetuiging aan Gaza. Dit heeft geleid tot een toename in aanvallen over en weer met ontheemding tot gevolg in zowel Libanon als Israël. De strijd tussen Israël en Hezbollah escaleerde sterk nadat piepers en portofoons, in gebruik door onder andere Hezbollah, op 17 en 18 september jl. ontploften en tot 37 doden en duizenden gewonden leidden.² Sindsdien is er ruim een verviervoudiging te zien in het aantal (lucht)aanvallen op Libanon, zie onderstaande grafiek.³

Weekly reported attacks

¹ Al-Jazeera, The history of conflict between Hezbollah and Israel, 18 september 2024, <https://www.aljazeera.com/news/2024/9/18/hezbollah-and-israel-a-timeline-of-conflict>

² CNN, Israel Has Signaled Readiness for War with Hezbollah after Twin Explosive Attacks. Here's What we Know, 19 september 2024, <https://edition.cnn.com/2024/09/19/middleeast/lebanon-pager-walkie-talkie-attacks-explainer-intl-hnk/index.html>

³ BBC, Israel-Lebanon in Maps: Tracking the Conflict with Hezbollah and Iran, 8 oktober 2024, <https://www.bbc.com/news/articles/c9vp7dq3ml1o>

Deze aanvallen waren vooral gericht op het zuiden van het land, de Bekaa vallei in het oosten van het land en de zuidelijke wijken van de hoofdstad Beiroet.⁴ Volgens de United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA) is echter niet alleen het aantal luchtaanvallen toegenomen, maar worden deze in toenemende mate ook gericht op gebieden die eerder niet werden geraakt door het huidige conflict. Ook is volgens de organisatie in toenemende mate belangrijke burgerlijke infrastructuur een doelwit.⁵ Op 1 oktober 2024 begon het Israëlijs leger met een invasie over land.⁶ Hoeveel slachtoffers hierdoor zijn gevallen is niet eenduidig uit openbare bronnen af te leiden. Geschat wordt dat er ruim 1,2 miljoen ontheemden zijn in Libanon en dat zij voor een groot deel vanuit het zuiden van Libanon naar het noorden van het land trekken. Een deel (meer dan 200.000) van de ontheemden zou vanuit Libanon vertrokken zijn naar Syrië. Deze ontheemdenstromen betreffen zowel Libanezen, Palestijnen als Syriërs.⁷

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
17 oktober 2024

Onze referentie
5850601

4.3. Juridische overwegingen

Een besluit- en vertrekmoratorium wordt als beleidsinstrument ingezet in gevallen waarin er onvoldoende informatie beschikbaar is om op een zorgvuldige wijze op aanvragen van vreemdelingen te beslissen. Op dit moment is duidelijk dat er sprake is van een gewapend conflict in Libanon. Omdat dit zich momenteel echter nog aan het ontwikkelen is onduidelijk wat de precieze omvang en aard van het geweld is alsook of dit geweld plaatselijk dan wel wijdverbreid is. Daarnaast zijn er nog onvoldoende betrouwbare cijfers omtrent het aantal slachtoffers en ontheemden. Dit maakt dat er geen zorgvuldig en weloverwogen oordeel gemaakt kan worden over het risico op ernstige schade dat men loopt bij terugkeer naar Libanon. Het moratorium komt daarom te gelden voor alle asielzoekers en vreemdelingen uit Libanon die daarnaar terug moeten keren.

Uitgezonderd van dit besluit- en vertrekmoratorium zijn onder meer Dublinclaimanten, vreemdelingen ten aanzien van wie een veilig derde land wordt tegengeworpen, vreemdelingen die reeds in het bezit zijn van internationale bescherming in een andere EU-lidstaat of zijn erkend als vluchteling in een derde land dan wel in een derde land anderszins voldoende bescherming genieten, spoor 2-zaken en openbare-orde, NV en 1F-zaken (zie voor het volledige overzicht paragraaf C3/2 van de Vc 2000).

Met het instellen van het besluitmoratorium wordt op grond van artikel 43 van de Vw 2000 de wettelijke beslistermijn van lopende asielaanvragen en van asielaanvragen die tijdens het moratorium worden ingediend, verlengd met een

⁴ BBC, Israel-Lebanon in Maps: Tracking the Conflict with Hezbollah and Iran, 8 oktober 2024, <https://www.bbc.com/news/articles/c9vp7dq3ml1o>

⁵ UNOCHA, Lebanon: Flash Update #33 – Escalation of Hostilities in Lebanon, as of 7 October 2024, 9 oktober 2024, <https://www.unocha.org/publications/report/lebanon/lebanon-flash-update-33-escalation-hostilities-lebanon-7-october-2024>

⁶ ACLED Data, September 2024 Special Issue: Expanding Israeli Operations in Lebanon and the Escalation of the Middle East Crisis, 4 oktober 2024, <https://acleddata.com/2024/10/04/middle-east-september-2024-special-issue-middle-east-crisis/#keytrends2>

⁷ UNHCR, Displaced families in Lebanon yearn for peace and a return home, 6 oktober 2024, <https://www.unhcr.org/news/stories/displaced-families-lebanon-yearn-peace-and-return-home#:~:text=In%20addition%20to%20the%201.2,Syrians%2C%20Lebanese%20and%20Palestinian%20refugees>

periode van een jaar. De maximale beslistermijn in individuele zaken blijft 21 maanden. Dit betekent dat bij zaken die al waren ingediend er ondanks het BVM wel beslist moet worden wanneer zij die termijn overschrijden. Het staat er niet aan in de weg asielbescherming te verlenen aan vreemdelingen die daar aanspraak op maken in verband met individuele feiten en omstandigheden. Uitgeprocedeerde asielzoekers staat het vrij een nieuwe (opvolgende) aanvraag in te dienen als zij menen dat zij op basis van de gewijzigde situatie in Libanon alsnog een gegronde vrees voor vervolging hebben of een reëel risico op ernstige schade lopen.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
17 oktober 2024

Onze referentie
5850601

Het vertrekmoratorium vloeit voort uit artikel 45 lid 4 Vw 2000 en daarin is vastgelegd dat bepaalde categorieën vreemdelingen recht blijven behouden op opvangvoorzieningen gedurende het vertrekmoratorium of dit recht wederom krijgen. Op grond van artikel 45 lid 5 Vw 2000 jo. artikel 8 sub j Vw 2000 geldt voorts dat personen die onder een vertrekmoratorium vallen rechtmatig verblijf hebben. Dit betekent concreet dat deze personen recht op opvang en de bijbehorende voorzieningen hebben en dat de DTenV ten aanzien van deze personen geen vertrekhandelingen kan uitvoeren.

4.4. Krachtenveld

Deze nota is afgestemd met IND(SUA/TOELT/JZ), DTenV(SAJZ), DMB(AO&T/JAZ).

4.5. Uitvoering

IND

In 2023 zijn er 78 eerste asielaanvragen gedaan door vreemdelingen van de Libanese nationaliteit.⁸ In 2024 zijn er tot en met september 52 eerste asielaanvragen gedaan door vreemdelingen van de Libanese nationaliteit.⁹ Op dit moment zijn er ca. 140 aanvragen van vreemdelingen van de Libanese nationaliteit die wachten op een beslissing in eerste aanleg. Daarnaast staan er ca. 20 beroepen en minder dan 10 hoger beroepen open in asielzaken van Libanese vreemdelingen. Daarnaast zal het besluitmoratorium ook van toepassing zijn op (staatloze) Palestijnen voor wie Libanon geldt als land van gebruikelijk verblijf. Uit de systemen van de IND kan niet worden afgeleid om hoeveel aanvragen het gaat, nu deze vreemdelingen geregistreerd worden als staatloos of van een onbekende nationaliteit. Uit de systemen kan niet worden achterhaald in welk land zij hun gebruikelijke verblijfsplaats hadden.

Door het instellen van een besluitmoratorium wordt niet op deze aanvragen beslist voor de duur van het besluitmoratorium of totdat de maximale termijn van 21 maanden is bereikt. Bij het bereiken van de maximale termijn, moet de aanvraag alsnog in behandeling worden genomen. Hangende een besluitmoratorium kan de aanvraag niet worden afgewezen en zal een vergunning worden verleend.

DTenV

Als gevolg van het vertrekmoratorium is geen gedwongen vertrek mogelijk naar Libanon. Het is niet meer mogelijk om een bewaringsmaatregel ter fine van gedwongen vertrek naar Libanon op te leggen. Daarentegen is de inbewaringstelling van Libanese Dublinclaimanten nog wel mogelijk. Op het

⁸ Asylum trends september 2024, geraadpleegd op 24 oktober jl.

⁹ Asylum trends september 2024, geraadpleegd op 24 oktober jl.

moment verblijven er geen Libanese vreemdelingen in bewaring. Op het moment heeft de DTenV ca. 60 Libanezen in haar caseload voor wie het besluit- en vertrekmoratorium van toepassing is.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

4.6. Communicatie

Indien u akkoord gaat met dit advies wordt de Kamer per bijgevoegde brief geïnformeerd

Datum
17 oktober 2024

Onze referentie
5850601

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.